

Lenka (Christiana Piniekowa/Christiane Piniek)

Oglasni čudež

Iz gornje lužiške srbščine prevedli Barbara Kopač, Ksenija Mravlja, Nastja Plotnikova, Lidija Rezoničnik, Špela Sevšek Šramel, Matej Šekli in Maruša Telban

Petkov večer se spušča nad velemesto. Oster veter brije, dež se je spremenil v sneg, ceste pa v ledeno ploskev. Ženska stoji na avtobusnem postajališču. Od daleč opazuje, kako poskuša voznik na gladki površini premakniti kolesa avtobusa. Iz mesta, kjer se mora na grbinastih kole-sarskih stezah izogibati črepinjam pivovskih steklenic, se je z vlakom vrnila z dela. Z glavne postaje jo tramvaj pripelje na končno postajo, od koder jo zadnji avtobus kmalu odpelje v vas. Tam sta si z možem po prevratu leta 1989 kupila zemljišče in hišo. Veliko truda sta vložila v prezidavo in obnovo. Zdaj je na poti že skoraj tri ure. Avtobus pri-spe, ona pa občuduje vztrajnost in spretnost voznika. Ženska stopi na avtobus. Je edina potnica. Kupi si vozovnico in se s prtljago vred vrže na sprednja sedeža nasproti voznika. Odloži tudi torbico. Skozi široko vetrobransko steklo ne bo nič motilo njenega pogleda. Snežinke nale-tavajo na steklo, velika brisalca pa jih v ritmu tiho suvata stran.

»Kakšno vreme imamo spet pri nas ...« previdno načne pogovor voz-nik. Ženska mu pritrjuje. Voznik ima občutek, da jo je že videl.

»Ja, res je, a ne delam več tu. Vsak dan se vozim.«

Tudi ženska se ga spomni. Razmišlja o tem, kako se je z avtobusom vo-zila na delo, kako je kot brezposelna iskala delo, da bi preskrbela dru-žino in dom. Zdaj je vesela, da sta otroka ostala tu zaradi šole.

»Ste poročeni?«

»Ne več.«

»Kje se najde tak možki, da naredi kaj takega?« reče bolj sam pri sebi.

Njeni jedrnati besedi »ločena sem« prikrivata prestano gorje.

Voznik oživi: »Ločena! – Kot jaz. Ampak letos bo spet poroka. Po sed-mih letih z novo ...« Premišljuje: »Ne, zdaj bo to že osmo leto.«

»To je pa res lepo,« se pošali ženska, »to je dobra številka.«

»Ne, ni mi bilo lahko. Pa si najдите ženo pri mojih letih! Moral bi izgle-dati kot gledališki igralec. Saj veste, kaj mislim. Pa tudi denar bi moral imeti ... Tedaj sem se bližal petdesetim. V najinem zakonu ni bilo ni-česar posebnega. Imeli smo vse. Hišo, dva avtomobila, skoraj odrasla

otroka. Sva jih klofutala? Niti vedela nista, kaj je klofuta. Ona pa, no ja ... inženirka. Po prevratu se je prijavila za mesto glavne uradnice na mestnem uradu. Osemdeset prijav! Službo pa je dobila ona! Si lahko mislite! Prijavili so se tudi moški, ki so tam delali že petindvajset let. A želeli so si nekoga novega in so jo vzeli. Do tedaj je namreč delala kot glavna knjigovodkinja in se je na te reči spoznala. Koliko je zaslužila, si sploh ne morete predstavljati. Začela je z deset tisoč, nemškimi markami seveda. Ni trajalo dolgo, wessiji – zahodni Nemci in tako dalje. Ko sem dobil pismo njenega odvetnika, sem mislil, da so ga vrgli v napačen nabiralnik. Ja, prav res. Zame je bil to šok. Vendar nisem hotel ostati sam. Ne, tega ne bi zdržal. Pa sem dal v časopis oglas. Še v postopku razveze. In ne boste verjeli, prejel sem več kot petdeset odzivov.

»To je pa veliko!« ženska začudena pripomni.

»Ja, to je veliko. Pa saj sem res napisal vse o sebi. Da sem visok meter devetdeset, da imam hišo. No, nisem napisal čisto tako, napisal sem ... ki bi skrbela za hišo, vrt ... in tako dalje. A od teh petdesetih odgovorov sem lahko polovico takoj vrgel stran, če veste, kaj mislim. Od preostalih sem se srečal z desetimi, no ja, morda jih je bilo malo več. Kaj vse sem pri tem doživel, tega si ne morete misliti. Otroke so imele, majhne, ali pa so želele, da bi tam kar ... prespal, če veste, kaj mislim. Ne, tega nisem hotel. Ne, nisem hotel ostati sam, res ne ... Z najinim zakonom ni bilo nič narobe, potem pa takole. Ločiti se hoče, tega nisem razumel. Skoraj petindvajset let sva bila skupaj.«

»V mojem zakonu pa ni šlo tako gladko,« ženska po tiho prizna.

»No ja, to je že druga stvar,« doda on. »Ko sem videl, kakšne sadove je obrodil oglas, sem si rekel: ne, to vendar ne more biti vse! Ne, sam res nisem hotel ostati. Tako sem po treh tednih spisal nov oglas. Tokrat sem navedel samo svojo starost in višino. Nič o hiši ali o tem, da iščem visoko, vitko žensko in tako naprej. Ne razumem, kako se lahko javi ženska, ki je majhna in okrogla, pa mi tega niti ne napiše! No, in tokrat sem dobil dva odgovora. Ena ženska se je odzvala že na prvi oglas, zato ni prišla v poštev. Ne vem, ali me je prepoznala po opisu ... In tista druga: pa še tako je bilo, da mi je pisala njena prijateljica. Menila je: 'Tako j potrebuješ novega moža.' – Kaj bi govoril, srečala sva se in med

nama je preskočila iskrica,« radostno prizna voznik.

»Joj, kako lepo!« se zasmeji ženska in se veseli z njim.

»Ja, eno leto je čakala, po moževi smrti. Je učiteljica športne vzgoje, poučuje pa tudi nemški jezik. Brezposelne ne bi vzel, če veste, kaj mislim. Če bi izgubila službo, je nekaj drugega, ampak brezposelne pa res ne ... No ja ... O, kje vse sva medtem že bila skupaj! ... Kar pa je najboljšo: že po treh tednih sva začela živeti skupaj. Svojo hišo sem prodal, no ja, prejšnja žena je tudi zahtevala svoje ... Zdaj imava lastniško stanovanje. Nekaj denarja sem dal zraven in se kot solastnik vpisal v zemljiško knjigo. Danes ne bi več hotel sam skrbeti za stanovanje. Ne, ti časi so minili. Raje najamem podjetje, ki nudi tapetniške storitve in podobno. Kaj vse sem včasih počel okrog hiše. Ves prosti čas sem žrtvoval, sobote, nedelje. Še v NDR smo dvakrat prenavljali hišo, po prevratu pa spet. Ne, takrat sva zamudila preveč stvari. Zdaj pa delava vse skupaj, pustovanje je še najmanjša stvar. Ja, letos pa poroka; zaradi tega bova lahko sklenila skupno pokojninsko zavarovanje. Kot učiteljica ima namreč precej dobro plačo ...«

Obcestne svetilke bežijo mimo in razsvetljujejo zasneženo nočno cesto. Avtobus zavije v vas.

»Kje bi želeli izstopiti?«

»Em,« se začudi poslušalka, »če me že vprašate, za postajališčem naslednji odcep, nato tretja hiša.«

»Najprej moram ustaviti na postajališču, če tam kdo čaka. Zagotovo ni nikogar. Malo bom še počakal, da me bo avto zadaj lahko prehitel.«

Ženska vstane. Torbico si obesí na ramo, drugo torbo pa vzame v roko.

»Veliko sreče vam želim.« Voznik bi rad nekaj svoje sreče podelil z njo. Avtobusna vrata se odprejo.

»Hvala, tudi vam vse dobro!« Ženska izstopi.

»Saj mi gre dobro!« ji voznik veselo pomaha v pozdrav. Ona se še enkrat obrne in mu pokima. Vrata se zaprejo. V plundro se odtiskajo kolesnice, avtobus odhaja v zimsko tišino. Doma je – in ni.

Lenka (Christiana Piniekowa/Christiane Piniek)

Oglasni čudež

Iz gornje lužiške srbščine prevedli Barbara Kopač, Ksenija Mravlja, Nastja Plotnikova, Lidija Rezoničnik, Špela Sevšek Šramel, Matej Šekli in Maruša Telban

DOI: 10.4312/GAAS4849

Naslov izvirnika: Anonsowy dżiw (2008)

Urejanje in priprava za elektronsko objavo: Blaž Podlesnik
Jezikovni pregled: Đurđa Strsoglavec

Založila: Znanstvena založba FF

Izdal: Oddelek za slavistiko

Za založbo: Mojca Schlamberger Brezar, dekanja Filozofske fakultete UL

Prva e-izdaja.

Publikacija je dostopna na:

<https://doi.org/10.4312/GAAS4849>

Ljubljana, 2021

Publikacija je brezplačna.

Datum prve objave: 2021

Različica dokumenta: 1.0.0

Zadnjič posodobljeno: 14. 9. 2021

© Vse pravice do besedila ohranja založba Domowina, ki je pravice za to izdajo v okviru projekta prevodov slovanskih kratkih zgodb prijazno odstopila založniku. Pravice do prevoda ohranjajo prevajalci.

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni
knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 93800451

ISBN 978-961-06-0578-2 (ePUB)

ISBN 978-961-06-0579-9 (HTML)

ISBN 978-961-06-0580-5 (PDF)